

การพัฒนาเกณฑ์การประเมินโครงการฝึกอบรมคอมพิวเตอร์
แก่ข้าราชการตามมติของคณะรัฐมนตรี

ว่าที่เรืออากาศตรี บัญชา สารวยริน

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา ภาควิชาโสตทัศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-170-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**THE DEVELOPMENT OF EVALUATION CRITERIA FOR
COMPUTER TRAINING PROGRAM FOR THE GOVERNMENT OFFICERS
IN ACCORDANCE WITH THE CABINET RESOLUTION**

Acting Pilot Officer Buncha Samruayruen

**สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Audio-Visual Communications

Department of Audio-Visual Education

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-638-170-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาเกณฑ์การประเมินโครงการฝึกอบรมคอมพิวเตอร์

โดย

แก่ข้าราชการตามมติของคณะรัฐมนตรี

ภาควิชา

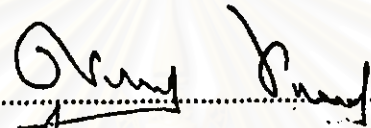
ว่าที่เรืออากาศตรี บัญชา ลำรายริน

อาจารย์ที่ปรึกษา

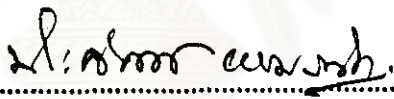
โสตทัศนศึกษา

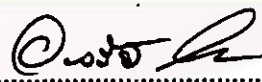
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรถวิทย์ ณ ตะกั่วทุ่ง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

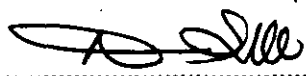

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์สุภาวัฒน์ ชุตินวงศ์)

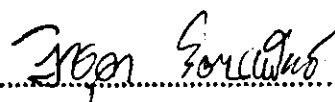
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประศักดิ์ หอมสนิท)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรถวิทย์ ณ ตะกั่วทุ่ง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.คกรวิท มาลัยวงศ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกรี รอดโพธิ์ทอง)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.วิชุดา รัตนเพียร)

บัญชา สำรวัยรีน, ว่าที่เรืออากาศตรี : การพัฒนาเกณฑ์การประเมินโครงการฝึกอบรมคอมพิวเตอร์
แก่ข้าราชการตามมติของคณะรัฐมนตรี (THE DEVELOPMENT OF EVALUATION CRITERIA FOR
COMPUTER TRAINING PROGRAM FOR THE GOVERNMENT OFFICERS IN ACCORDANCE WITH THE
CABINET RESOLUTION) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง, 222 หน้า.
ISBN 974-638-170-9.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาเกณฑ์การประเมินโครงการฝึกอบรมคอมพิวเตอร์แก่
ข้าราชการตามมติของคณะรัฐมนตรี และ(2) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของเกณฑ์ กลุ่มตัวอย่าง
ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญด้านการดำเนินโครงการฝึกอบรมคอมพิวเตอร์แก่ข้าราชการตามมติคณะรัฐมนตรี จำนวน 24 คน
ผู้วิจัยพัฒนาเกณฑ์ตามรูปแบบการประเมินโครงการฝึกอบรมของ โดแนล แอล เดิร์ค แพทริก แบ่งเป็น 4 ด้าน
ได้แก่ ด้านปฏิบัติการ ด้านการเรียนรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านผลที่มีต่อองค์กร เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิค
เดลฟายจำนวน 3 รอบ เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบสอบถามแบบประมาณค่า
5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ผลการวิจัยพบว่า :

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรอบสุดท้ายทำให้ได้ข้อความเป็นเกณฑ์จำนวน 72 ข้อจากจำนวน 116 ข้อ
เป็นเกณฑ์การประเมินโครงการฝึกอบรมด้านปฏิบัติการจำนวน 31 ข้อ ด้านการเรียนรู้จำนวน 22 ข้อ ด้าน
พฤติกรรมจำนวน 9 ข้อ และด้านผลที่มีต่อองค์กรจำนวน 10 ข้อ ดังนี้

1.1 เกณฑ์การประเมินด้านปฏิบัติการ ครอบคลุมการประเมินหลักสูตร วัตถุประสงค์ การดำเนินการ
ฝึกอบรม สถานที่/สื่อ/ทัศนูปกรณ์ วิทยากร เอกสารประกอบ และประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม จากเกณฑ์
31 ข้อ มี 2 ข้อต้องผ่านการประเมินจากผู้ประเมินที่ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 4.50 มี 25 ข้อต้องผ่านการ
ประเมินที่ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.50 และมี 4 ข้อต้องผ่านการประเมินที่ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2.50

1.2 เกณฑ์การประเมินด้านการเรียนรู้ ครอบคลุมการประเมินด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านทัศนคติ
ความรู้สึกนึกคิด และด้านทักษะการปฏิบัติ จากเกณฑ์ 22 ข้อ มี 20 ข้อต้องผ่านการประเมินจากผู้ประเมินที่ระดับ
คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.50 และมี 2 ข้อต้องผ่านการประเมินที่ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2.50

1.3 เกณฑ์การประเมินด้านพฤติกรรม ครอบคลุมการประเมินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมา
จากการฝึกอบรม โดยประเมินจากบุคคล 3 ฝ่ายได้แก่หัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน และผู้ผ่านการฝึกอบรม จาก
เกณฑ์ 9 ข้อ มี 4 ข้อต้องผ่านการประเมินจากผู้ประเมินที่ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.50 และมี 5 ข้อต้องผ่าน
การประเมินที่ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2.50

1.4 เกณฑ์การประเมินด้านผลที่มีต่อองค์กร ครอบคลุมการประเมินการเพิ่มประสิทธิภาพในการ
ปฏิบัติงาน และการลดปัญหาในการปฏิบัติงาน จากเกณฑ์ 10 ข้อ มี 6 ข้อต้องผ่านการประเมินจากผู้ประเมินที่
ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.50 และมี 4 ข้อต้องผ่านการประเมินที่ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2.50

2. การรับรองเกณฑ์การประเมินโครงการโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ส่วนใหญ่เห็นว่าเกณฑ์ที่พัฒนา
ขึ้นมีความเหมาะสมมากและมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้เป็นเกณฑ์การประเมินโครงการฝึกอบรมคอมพิวเตอร์
แก่ข้าราชการตามมติของคณะรัฐมนตรี

ภาควิชา โสภทัศน์ศึกษา
สาขาวิชา โสภทัศน์ศึกษา
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C 843324 : MAJOR AUDIO-VISUAL COMMUNICATIONS

KEY WORD : CRITERIA / PROGRAM EVALUATIVE / COMPUTER TRAINING PROGRAM

BUNCHA SAMRUAYRUEN, ACTING PILOT OFFICER : THE DEVELOPMENT OF EVALUATION CRITERIA FOR COMPUTER TRAINING PROGRAM FOR THE GOVERNMENT OFFICERS IN ACCORDANCE WITH THE CABINET RESOLUTION. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. ONJAREE NATAKUATOONG, Ph.D. 222 pp. ISBN 974-638-170-9

The purposes of this study were (1) to develop evaluation criteria for computer training program for the government officers in accordance with the cabinet resolution and (2) to evaluate the appropriateness and possibility of evaluation criteria. The samples were 24 experts in computer training program for the government officers in accordance with the cabinet resolution. The researcher developed evaluation criteria based on Kirkpatrick training program model in four categories : reaction, learning, behavior and results. The Delphi Technique was used three times. The instruments comprised of a structured interview form and five-rating scale questionnaires. The collected data were analyzed by median and interquartile range. The findings revealed that :

1. The 72 items of group final consensus from 116 items were considered as evaluation criteria : 31 items for reaction criteria, 22 items for learning criteria, 9 items for behavior criteria and 10 items for results criteria. They were :

1.1 The reaction evaluation criteria consisted of the evaluation of curriculum, objectives, training management, training rooms/AV equipment, trainees, supplementary materials and the benefit from training. Out of 31 items, 2 items, according to the evaluators, should gain the mean not less than 4.50, 25 items not less than 3.50 and 4 items not less than 2.50.

1.2 The learning evaluation criteria consisted of the evaluation of cognitive, affective and psychomotor domains. Out of 22 items, 20 items, according to the evaluators, should gain the mean not less than 3.50 and 2 items not less than 2.50.

1.3 The behavior evaluation criteria consisted of the evaluation of behavior affected from training. The evaluators were immediate boss, colleagues and participants. Out of 9 items, 4 items, according to the evaluators, should gain the mean not less than 3.50 and 5 items not less than 2.50.

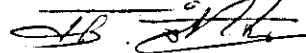
1.4 The results evaluation criteria consisted of the evaluation of performance efficiency and reduced rate of working problems. Out of 10 items, 6 items, according to the evaluators, should gain the mean not less than 3.50 and 4 items not less than 2.50.

2. The five experts mostly considered all items appropriate and feasible for evaluative criteria for computer training program for the government officers in accordance with the cabinet resolution.

ภาควิชา..... ใตห้ศนศศศศ

ศศศศศศ..... ใตห้ศนศศศศ

ศศศศศศ..... 2540

ศศศศศศ.....

ศศศศศศศศศศศศ.....

ศศศศศศศศศศศศ.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความสามารถเป็นอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรจรีย์ ณ ตะกั่วทุ่ง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำและแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประศักดิ์ หอมสนิท ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ซึ่งประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.ศรรชิต มาลัยวงศ์ (รองผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกรี รอดโพธิ์ทอง และอาจารย์ ดร.วิฑูตา รัตนเพียร ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำตลอดจนชี้แนะแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา วินคโต ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ดันธนะเดชา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประภัสสร รุจิพร และอาจารย์ ดร.มิลินทร์ สำภาเงิน ที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่กรุณาช่วยเหลือให้ความสะดวกในการให้สัมภาษณ์ ตอบแบบสอบถาม และให้คำแนะนำในการรับรองต้นแบบชิ้นงานวิจัย อันเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าต่อการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างมาก และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับการสนับสนุนจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ"ทุนบุญชอบ-กิตานันท์ มลิทอง" ผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณในกำลังใจจากคนใกล้ชิด รวมถึงเพื่อนๆ พี่ๆ และน้องๆ ชาวโสดฯ-จุฬาฯ ทุกคนที่กรุณาช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ ให้การทำวิจัยครั้งนี้ประสบความสำเร็จด้วยดี

ท้ายที่สุดขอโน้มรำลึกถึงพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ผู้ให้ทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิต รวมทั้งกำลังใจที่ดีที่สุดตลอดมา

บัญชา ส้ารวรินทร์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... ๖

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... ๗

กิตติกรรมประกาศ..... ๘

สารบัญ..... ๙

สารบัญตาราง..... ๑๓

สารบัญแผนภูมิ..... ๑๕

บทที่

1 บทนำ..... 1

 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1

 วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 9

 ข้อตกลงเบื้องต้น..... 9

 ขอบเขตของการวิจัย..... 9

 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย..... 11

 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย..... 12

2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง..... 13

 ตอนที่ 1 การฝึกอบรม..... 13

 ตอนที่ 2 การประเมิน และเกณฑ์การประเมิน..... 22

 ตอนที่ 3 รูปแบบการประเมินโครงการฝึกอบรม..... 33

 ตอนที่ 4 โครงการฝึกอบรมคอมพิวเตอร์แก่ข้าราชการ
 ตามมติของคณะรัฐมนตรี..... 45

 ตอนที่ 5 เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย..... 49

 ตอนที่ 6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 57

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 62
	กลุ่มตัวอย่างการวิจัย..... 62
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 63
	การดำเนินการวิจัยแบบเดลฟาย..... 66
	การรับรองต้นแบบชิ้นงานวิจัย..... 67
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 68
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 68
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 72
5	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ..... 117
	สรุปผลการวิจัย..... 120
	อภิปรายผล..... 127
	ข้อเสนอแนะ..... 137
	รายการอ้างอิง..... 140
	ภาคผนวก..... 145
	ภาคผนวก ก. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือวิจัย..... 146
	ข. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถามการวิจัย..... 147
	ค. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการรับรองต้นแบบชิ้นงานวิจัย..... 150
	ง. หนังสือขอความร่วมมือผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ..... 152
	จ. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 166
	1) จดหมายนำและแบบสอบถามรอบที่ 1..... 157
	2) จดหมายนำและแบบสอบถามรอบที่ 2..... 173
	3) จดหมายนำและแบบสอบถามรอบที่ 3..... 192
	4) จดหมายนำและแบบรับรองต้นแบบชิ้นงานวิจัย..... 211
	ประวัติผู้เขียน..... 222

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่มีผลต่ออัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อน..... 53
2	กรอบทฤษฎีการประเมินโครงการฝึกอบรม.....65
3	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของการประเมินด้านปฏิบัติการ ต่อหลักสูตรการฝึกอบรม..... 73
4	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของการประเมินด้านปฏิบัติการ ต่อวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม..... 74
5	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของการประเมินด้านปฏิบัติการ ต่อการดำเนินการฝึกอบรม.....78
6	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของการประเมินด้านปฏิบัติการ ต่อสถานที่และสื่อที่ศูปรกรณ์.....81
7	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของการประเมินด้านปฏิบัติการ ต่อวิทยากร.....85
8	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของการประเมินด้านปฏิบัติการ ต่อเอกสารประกอบการฝึกอบรม..... 88
9	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของการประเมินด้านปฏิบัติการ ต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม.....90
10	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของการประเมินการเรียนรู้ ด้านความรู้ ความเข้าใจ..... 93
11	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของการประเมินการเรียนรู้ ด้านทัศนคติ ความรู้สึกนึกคิด..... 96
12	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของการประเมินการเรียนรู้ ด้านทักษะการปฏิบัติ.....101
13	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของการประเมินพฤติกรรม.....104
14	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของการประเมินผลที่เกิดต่อองค์กร ด้านการเพิ่มขึ้นของประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน.....108

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
15	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ของการประเมินผลที่เกิดต่อองค์กร ด้านการลดลงของปัญหาในการปฏิบัติงาน.....111
16	ค่ามัธยนิยมเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินด้านปฏิบัติการ.....115
17	ค่ามัธยนิยมเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินด้านการเรียนรู้.....119
18	ค่ามัธยนิยมเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินด้านพฤติกรรม.....122
19	ค่ามัธยนิยมเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินด้านผลต่อองค์กร....124

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	ปัจจัยที่สำคัญในองค์ประกอบของการประเมินผลการฝึกอบรม.....	37
2	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	71

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย